

2021

305064

GENERAL SCIENCE

Full Marks : 90
Pass Marks : 27

Time : 3 hours

Candidates shall note that each question will be multilingual, viz., in English / Assamese / Bengali / Bodo / Hindi medium, for their ready reference. In case of any discrepancy or confusion in the medium / version, the English version will be considered as the authentic version.

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

SECTION—A/ক—ভাগ/ক—শাখা/ক—বাহাগো/ক—ভাগ

1. For each question given below, four answers are given. Out of four, only one answer is correct. Select the correct answer :

তলব প্রতিটো প্রশ্নের চারিটাকে উত্তর দিয়া আছে। চারিটার ভিতৰত মাত্র এটাহে শুন্দ উত্তর।
শুন্দ উত্তরটো বাছি উলিওৱা :

নীচের প্রতিটি প্রশ্নের চারটি করে উত্তর দেওয়া আছে। চারটির ভিতৰে মাত্র একটিই শুন্দ উত্তর। শুন্দ উত্তরটি বেছে নাও :

গাহায়নি মোনফোম সোনায়নি মোনব্রৈয়ে ফিননায হোনায দং। মোনব্রৈনি মাদাব মোনসেল' গেবে ফিননায। গেবে ফিননাযখৌ সাযখ'না দিহন :

নীচে দিএ গএ প্রত্যেক প্রশ্ন কে লিএ চার উত্তর দিএ গএ হেণ। চারো মেঁ সে কেবল এক উত্তর সহী হে।
সহী উত্তর কো চুনিএ :

- (a) A solution turns red litmus blue. Its pH is likely to be 1

এটা দ্রষ্টই বঙ্গ লিটমাছক নীলা কৰে। ইয়াৰ pH হ'ব পাৰে

একটি দ্রব লাল লিটমাসকে নীল বৰ্ণ কৰে। এৱ pH হতে পাৰে

মোনসে গলিলাবআ গোজা লিটমাসখৌ নীলা খালামো। বেনি pH জানো হাগৌ

কোই বিলয়ন লাল লিটমস কো নীলা কৰ দেতা হে। ইসকা pH সম্ভবত: ক্যা হোগা?

(i) 1

(ii) 4

(iii) 5

(iv) 10

- (b) An element reacts with oxygen to give a compound with a high melting point. This compound is also soluble in water. The element is likely to be 1

এটা মৌলই অক্সিজেনৰ লগত বিক্ৰিয়া কৰি উচ্চ গলনাংকৰ যোগ উৎপন্ন কৰে।
যোগটো পানীত দ্রবণীয়। সন্তুষ্পৰ মৌলটো হ'ল

একটি মৌল অক্সিজেনেৰ সঙ্গে বিক্ৰিয়া কৰে উচ্চ গলনাংকেৰ যোগ উৎপন্ন কৰে।
যোগটি জলে দ্রবণীয়। সন্তুষ্য মৌলটি হলো

মোনসে গুদিমুবায়া অক্সিজেনজো ফিনজাথাই জানানৈ গোজী গতিনায বিন্দো থানায খৌসে
সোমজিয়ো। খৌসেআ দৈয়াব গলিয়ো। গুদিমুবায়া জানো হাগৌ

কোই তত্ত্ব আঁকসীজন কে সাথ অভিক্ৰিয়া কৰ উচ্চ গলনাংক বালা এক যৌগিক নিৰ্মিত
কৰতা হে। যহ যৌগিক জল মেঁ বিলেয় হে। যহ তত্ত্ব সম্ভবত: ক্যা হো সকতা হে?

(i) calcium	(ii) carbon
কেলছিয়াম	কার্বন
ক্যালসিয়াম	কার্বন
কেলসিয়াম	কার্বন
কেল্সিয়াম	কার্বন
(iii) silicon	(iv) iron
ছিলিকন	আইরন
সিলিকন	আয়রন
সিলিকন	আয়রন
সিলিকন	লোহা

- (c) Using Mendeleev's Periodic Table the formula predicted for the oxide of element 'K' is

1

মেঞ্জেলিভের পর্যাবৃত্ত তালিকা ব্যবহার করি নির্ণয় করা 'K' মৌলের অক্সাইডটের সংকেত হ'ল

মেঞ্জেলিভের পর্যাবৃত্ত তালিকা ব্যবহার করে নির্ণয় করা 'K' মৌলের অক্সাইডটির সংকেত হলো

মেণ্ডেলিভনি আন্থোরারি ফারিলাই ব্রাহ্মণনানৈ দিহুননায় 'K' গুদিমুবানি অক্সাইডনি ফরমুলায় জাবায়

মেন্ডেলীফ কি আবর্ত সারণী কা উপযোগ করকে অনুমান কীজিএ কি 'K' কে অক্সাইড কা সূত্র হ

(i) KO_2	(ii) K_2O
(iii) K_2O_3	(iv) K_2O_2

- (d) Sphygmomanometer is an instrument which is used to measure the _____ of a man.

1

'স্ফাইগম'মেনোমিটাৰ এবিধ যন্ত্ৰ, যাক মানুহৰ _____ জুখিবলৈ ব্যবহাৰ কৰা হয়।

'স্ফিগমোম্যানোমিটাৰ' এক প্ৰকাৰেৰ যন্ত্ৰ যেটি মানুষেৰ _____ মাপাৰ জন্যে ব্যবহাৰ কৰা হয়।

'স্ফাইগম'মেনোমিটাৰ রোখোমসে দাজেম জায়খৌ মানসিনি _____ জখা লানো থাখ্যায ব্রাহ্মণনায় জাও।

স্পিফমোমেনোমেটাৰ এক ঐসা যন্ত্ৰ হৈ, জিসকা উপযোগ মানব কে _____ কো মাপনে কে লিএ কীয়া জাতা হৈ।

(i) blood pressure	(ii) O_2 level in the blood
বক্ষচাপ	তেজত O_2 -ৰ মাত্ৰা
বক্ষচাপ	রক্তে O_2 -ৰ মাত্ৰা

थैनि नारथाइ

रक्तदाब

थैयाव O_2 नि ज'खा

रक्त में O_2 के स्तर

(iii) blood sugar level

तेजत शर्कराव मात्रा

रक्ते शर्कराव मात्रा

थैयाव शर्करानि ज'खा

रक्त में शर्करा के स्तर

(iv) level of urea in the blood

तेजत इंडियाव मात्रा

रक्ते इंडियाव मात्रा

थैयाव इउरियानि ज'खा

रक्त में यूरिया के स्तर

(e) The growth inhibiting hormone found to be present in plants is

उत्तिदत थका बृद्धिरोधक हरमन ह'ल

उत्तिदे थाका बृद्धिरोधक हरमोन हलो

लाइफानि बारायनायखौ बन्ध खालामनाय हरमनआ

पादपों में उपस्थित बृद्धि-रोधक हॉर्मोन है

(i) auxin

অক্সিন

অক্সিন

অক্সিন

আক্সিন

(ii) gibberellin

জিবারেলিন

জিবারেলিন

জিবারেলিন

জিবারেলিন

(iii) cytokinin

চাইট'कাইনিন

সাইট'কাইনিন

সাইট'কাইনিন

সাইট'কাইনিন

(iv) abscisic acid

এবচাইচিক এচিড

অ্যাবসাইসিক অ্যাসিড

ঐভ্রাইসিক এসিড

ঐভ্রাইসিক অম্ল

(f) When two pea plants, one with yellow and round seeds and the other with green and wrinkled seeds are crossed, the plants of the F_2 generation will be obtained in the ratio of

1

এজোপা হালধীয়া আৰু ঘূৰণীয়া বীজ বহন কৰা আৰু আনজোপা সেউজীয়া আৰু
শোটোৱা বহন কৰা দুজোপা মটৰ মাহৰ গচ্ছ মাজত যেতিয়া সংকৰণ ঘটোৱা হয়,
তেতিয়া দ্বিতীয় জনুৱ গছবোৰ যি অনুপাতত পোৱা যাব সিটো হ'ল

একটি হলুদ এবং গোলাকার বীজ বহন কৰা এবং অন্যটি সবুজ এবং কুঞ্চিত বীজ
বহন কৰা দুটি মটৰ গাছেৰ মধ্যে যখন সংকৰণ ঘটানো হয় তখন দ্বিতীয় জনুৱ
গাছগুলি যে অনুপাতত পাওয়া যাবে সোঁচি হল

फांसे गोमो आरो दुलुर बेगर गोनां आरो गुबुन फांसेआ गोथां आरो खुश्तु-खाश्त्रा बेगर गोनां फांनै मटर लाइफानि गेजेशाव जेब्ला आजायहोनाय जायो अब्ला नैथि जोलैनि लाइफांकोर रुजुथाइयाव मोननाय जायो

यदि मटर के दो पौधों, एक पीले और गोल बीजों वाला तथा दूसरा हरे और झुर्रीदार बीजों वाला, का संकरण कराया जाएगा, तो उत्पन्न F_2 पीढ़ी के पौधों का अनुपात होगा

- (i) 1 : 1
- (ii) 3 : 1
- (iii) 9 : 3 : 3 : 1
- (iv) 1 : 1 : 1 : 1

(g) Where should an object be placed in front of a convex lens to get a real image of the size of the object? 1

लक्ष्यवस्तुर समान आकारब सै प्रतिविम्ब पावलै ह'ले लक्ष्यवस्तुटो उत्तल लेनचर समूख्त कोन छानत बाथिब लागिब ?

लक्ष्यवस्तुर समान आकारेर सद्विम्ब पेतेह लेन लक्ष्यवस्तुटि उत्तल लेन्सेर सम्मुखे कोन छाने बाथते हबे ?

गंसे खंसा लेन्सनि सिगांआव बबे थावनियाव नोजोर मुवा दोनोब्ला नोजोर मुवानि थार सायखं मोनगोन ?

किसी बिंब के समान आकार (साइज) का वास्तविक प्रतिबिंब प्राप्त करने के लिए बिंब को उत्तल लेन्स के सामने कहाँ रखा जाना चाहिए ?

(i) At infinity

असीमत

असीमे

जोबनो गैयि जानथाइयाव

अनन्त पर

(ii) At the principal focus of the lens

लेनचर मुख्य फ'काछत

लेन्सेर मुख्य फोकासे

लेन्सनि गाहाइ फ'कासआव

लेन्स के मुख्य फोकस पर

(iii) At twice of the focal length

फ'काछ दैर्घ्यर दूष्ण दूरश्त

फोकास दैर्घ्यर दूष्ण दूरश्त

फ'कास जानथाइनि नैफान जानथाइआव

फोकस दूरी की दोगुनी दूरी पर

[Contd.

- (iv) Between the optical center of the lens and its principal focus

লেনছৰ আলোককেন্দ্ৰ আৰু মুখ্য ফ'কাছৰ মাজত
 লেন্সেৱ আলোককেন্দ্ৰ এবং মুখ্য ফোকাসেৱ মধ্যে
 লেন্সনি সোৱামিসু আৱো গাহাই ফ'কাসনি গেজেৱাৰ
 লেন্স কে প্ৰকাশিক কেন্দ্ৰ তথা মুভ্য ফোকাস কে বীচ

- (h) The formation of rainbow

ৰামধেনু

ৰামধনু

জায়জ্বল

ইন্দ্ৰধনুষ

- (i) occurs in the same direction as the Sun

সূৰ্যৰ একে দিশত সৃষ্টি হয়
 সূৰ্যেৱ একই দিকে গঠিত হয়
 সাননি এখে দিগআৱ সোমজিয়ো
 সূৰ্য কী হী দিশা মেঁ বনতা হৈ

- (ii) occurs in the opposite direction as the Sun

সূৰ্যৰ বিপৰীত দিশত সৃষ্টি হয়
 সূৰ্যেৱ বিপৰীত দিকে গঠিত হয়
 সাননি উল্থা দিগআৱ সোমজিয়ো
 সূৰ্য কী বিপৰীত দিশা মেঁ বনতা হৈ

- (iii) does not depend on the direction of the Sun

সূৰ্যৰ দিশৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰে
 সূৰ্যেৱ অভিমুখেৱ উপৱে নিৰ্ভৰ কৱে না
 সাননি দিগনি সায়াৱ সোনাৰা
 সূৰ্য কী দিশা পৰ নিৰ্ভৰ নহীঁ কৱতা

- (iv) None of the above

ওপৰৰ এটাৱ নহয়
 'উপৱেৱ একটিও নয়
 গোজীনি মোনসেৰো নড়া
 উপৰোক্ত মেঁ সে কোই নহীঁ

(i) The SI unit of electric charge is

1

বিদ্যুৎ আধানৰ এছ. আই. একক হ'ল

8.100

বিদ্যুৎ আধানেৰ এস. আই. একক হলো

8.100

মেভিলিব সাৰ্জনি এস. আই. সানগুদিয়া

8.100

বিদ্যুত্ আবেশা কা এস. আই. মাত্ৰক হৈ

8.100

(i) coulomb

(ii) volt

কুলম্ব

ভল্ট

কুলম্ব

ভল্ট

কুলম্ব

ভল্ট

কুলম্ব

ভল্ট

(iii) watt

(iv) joule

ওয়াট

জুল

ওয়াট

জুল

ওয়াট

জুল

ওয়াট

জুল

(j) Which one of the following is an example of non-conventional source of energy?

1

তলৰ কোনটো অপৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস ?

নীচেৰ কোনটি অপৰম্পৰাগত শক্তিৰ উৎস ?

গাহায়নি বৰেয়া সোলিবোথা নড়ি শক্তিনি ফুঁখা ?

নিম্ন মেঁ সে কৌন-সা গৈৰ-পৰম্পৰাগত ঊৰ্জা-স्रোত কা এক উদাহৰণ হৈ?

(i) Fossil fuels

(ii) Thermal power plants

জীৱাশ্মজাত ইঞ্চন

তাপভিত্তিক শক্তি প্ৰকল্প

জীৱাশ্মজাত ইঞ্চন

তাপভিত্তিক শক্তি প্ৰকল্প

বেগন্থাই জনজাগ্রা

বিদ্যুৎআৱি গোহো দারিমিন

জীৱাশ্মী ইঁধন

ঊৰ্জীয় শক্তি সংয়ত

(iii) Hydropower plants

(iv) Solar energy

জলশক্তি প্ৰকল্প

সৌৰশক্তি

জলশক্তি প্ৰকল্প

সৌৰশক্তি

হাইড্ৰোগোহো দারিমিন

সানারি শক্তি

জল-শক্তি সংয়ত

সৌৱ ঊৰ্জা

SECTION—B/খ—ভাগ/খ—শাখা/খ—বাহাগো/খ—ভাগ

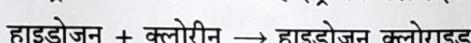
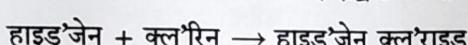
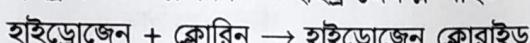
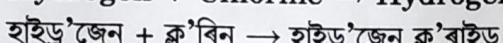
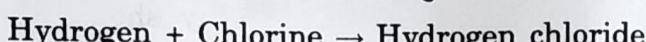
- 2. Write the balanced equation for the following chemical reaction :**

তলৰ বাসায়নিক বিক্রিয়াটোৱ বাবে সন্তুলিত সমীকৰণ লিখা :

নীচের রাসায়নিক বিক্রিয়াটিৱ জন্য সমতাপূর্ণ সমীকৰণ লেখো :

গাহাযনি রাসায়নারি ফিনজাথাইনি থাখায সমানসু সমানথাই লিৰ :

নীচে দী গয়ী রাসায়নিক অভিক্রিয়া কে লিএ সন্তুলিত সমীকৰণ লিখিএ :

- 3. Give an example of a metal which is a poor conductor of heat.**

ধাতু এটাৰ উদাহৰণ দিয়া যি তাপৰ কম পৰিবাহী ।

একটি ধাতুৰ উদাহৰণ দাও যেটি তাপেৱ কম পৰিবাহী ।

ধাতু মৌনসেনি বিদিন্থি হো জায ধাতুআ বিদুনি খম দৈদেনগ্রা ।

এক ধাতু কা উদাহৱণ দীজিএ জো ঊষ্মা কী কুচালক হৈ ।

- 4. Draw the structure for the compound butanone.**

বিউটান'ন যোগটোৱ গঠন আঁকা ।

বিউটানোন যৌগটিৱ গঠন আঁকো ।

বিউটান'ন খৌসেনি দাথাই আখিবি ।

ব্যুটেনোন যৌগিক কী সংচনা চিত্ৰিত কীজিএ ।

- 5. What is genetic drift?**

জিনীয় পথচুত কি ?

জিনেটিক ড্ৰিফ্ট কী ?

জিনারি বেহৈখারনায়া মা ?

আনুবংশিক অপৱাদ ক্যা হৈ ?

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

What is variation?

বিভিন্নতা কি ?

বিভিন্নতা কী ?

রোখোমআ মা ?

বিভিন্নতা ক্যা হৈ ?

6. What do you mean by least distance of distinct vision?

1

स्पष्ट दृष्टि की न्यूनतम दूरता किसे कहते हैं ?

स्पष्ट दृष्टि की न्यूनतम दूरता किसे कहते हैं ?

रोखा नुथाइनि खमसिन जानथाइया मा ?

सुस्पष्ट दृष्टि की अल्पतम दूरी से क्या अभिप्राय है ?

7. What is a balanced chemical equation? Why should chemical equations be balanced?

2

समतुलित रासायनिक समीकरण किसे कहते हैं ? रासायनिक समीकरण समूह किसे समतुलित करिब लागें ?

समतापूर्ण रासायनिक समीकरण किसे कहते हैं ? रासायनिक समीकरण समूह केन समतापूर्ण करते हैं ?

समानसु रासायनारि समानथाइया मा ? रासायनारि समानथाइफोरखौ मानो समानसु खालामनो नांगौ ?

सन्तुलित रासायनिक समीकरण क्या है ? रासायनिक समीकरणों को सन्तुलित करना क्यों आवश्यक है ?

8. Explain why does an aqueous solution of an acid conduct electricity.

2

एचिड एटार जलीय द्रव्य किसे विद्युৎ परिवहन करें, व्याख्या करा ।

एकटि अ्यासिडेर जलीय द्रव केन विद्युৎ परिवहन करें, व्याख्या करो ।

एसिडनि दैआरि गलिलावआ मानो मोल्लिव दैदेनो ? बेखेव ।

अम्ल का जलीय विलयन क्यों विद्युत् का चालन करता है, व्याख्या कीजिए ।

9. With the help of suitable diagrams, describe the food obtaining process of amoeba.

2

उपयुक्त चित्रों की सहायता से एमिबार खाद्य आहरण प्रक्रिया वर्णना करा ।

उपयुक्त चित्रों की सहायता से एमिबार खाद्य आहरण प्रक्रिया वर्णना करो ।

गोनां सावगारिनि हेफाजावाव एमिबानि आदार आजावनाय आदबखौ बेखेव ।

उपयुक्त चित्र की सहायता से एमीबा में भोजन ग्रहण करने की प्रक्रिया का वर्णन कीजिए ।

Or / नाइवा / अथवा / एवा / अथवा

- What are the biological catalysts? What is their function?

1+1=2

जैव अनुघटकबोर किसे कहते हैं ? एहिबोर का कार्य किसे कहते हैं ?

जैव अनुघटकशुलि किसे कहते हैं ? एशुलिर का कार्य किसे कहते हैं ?

जिबआरि थुनज्लायग्राया मा ? बेफोरनि हाबाखौ लिर ।

जैव उत्प्रेरक क्या है ? उनका कार्य क्या है ?

10. Name the respiratory pigment present in our blood and state its function. 1+1=2

আমাৰ তেজত থকা শ্বাসকণা বিধিৰ নাম লিখা আৰু তাৰ কাৰ্য ব্যক্ত কৰা।

আমাদেৱ রক্তে থকা শ্বাসকণাৰ নাম লেখো এবং তাৰ কাৰ্য ব্যক্ত কৰো।

জোনি থৈয়াৰ হাঁলাগ্রা পিগমেন্টনি মুঞ্চৌ লিৰ আৱে বেনি হাবাখৌ মখ'।

হমাৰে রুধিৰ (রক্ত) মেঁ উপস্থিত শ্বসন বৰ্ণক কা নাম লিখিএ এবং ইসকে কাৰ্য কো ব্যক্ত কীজিএ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

What is ATP? Why it is known as the energy currency for most cellular processes? 1+1=2

ATP কি? ইয়াক কোষৰ বেছিভাগ কেষীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ শক্তিমুদ্রা হিচাবে জনা যায় কিয়?

ATP কী? এটি কোষেৱ বেশিৰভাগ কেষীয় প্ৰক্ৰিয়াৰ শক্তিমুদ্রা হিচাবে পৰিচিত কেন?

ATPআ মা? বেখৌ জিবগ্ৰিনি গোৰাংসিন জিবগ্ৰিয়াৰি বিখাঞ্চিফোৰনি শক্তি বাহায়লু হিসাবৈ মিথিহোনায় জায়ো মানো?

ATP ক্যা হৈ? অধিকাংশ কোশিকীয় প্ৰক্ৰমোঁ কে লিএ ইসে ঊৰ্জা মুদ্রা ক্যোঁ কহা জাতা হৈ?

11. With a neat labelled diagram, describe a nerve cell. 1+1=2

এটা পৰিষ্কাৰ চিহ্নিত চিত্ৰৰ সহায়ত স্নাযুকোষ এটাৰ বৰ্ণনা কৰা।

একটি পৰিষ্কাৰ চিহ্নিত চিত্ৰে সাহায্যে একটি স্নাযুকোষেৱ বৰ্ণনা দাও।

মোনসে রোখা দিন্ধিনায় সাবগারিনি হেফাজাব্বাব বিসোমজিবগ্ৰি মোনসেখৌ বেখেৰ।

এক সাফ নামাংকিত চিত্ৰ কী সহায়তা সে তঁত্ৰিকা কোশিকা কা বৰ্ণন কীজিএ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

Describe a reflex arc. 2

প্ৰতীপ ধনু এটাৰ বৰ্ণনা দিয়া।

একটি প্ৰতীপ ধনুৰ বৰ্ণনা দাও।

গাব মা঵ফুঁনায় বোৱলা মোনসেনি বেখেৰথি হো।

প্ৰতিবৰ্তী চাপ কা বৰ্ণন কীজিএ।

12. How does a unisexual flower differ from a bisexual flower? Give one example each for both the types. 1+1=2

একলিংগী পুষ্প কেনেদেৱে উভলিংগী পুষ্পতকৈ বেলেগ? দুয়োবিধিৰে একোটাকৈ উদাহৰণ দিয়া।

একলিঙ্গ পুষ্প কীভাৱে উভলিঙ্গ পুষ্পেৱ থেকে প্ৰথক? দুই প্ৰকাৰেৱই একটি কৰে উদাহৰণ দাও।

সেআঠোনারি বিবাৰআ মাৰ্বৈ নৈ-আঠোনারি বিবাৰনিখুঁই আলাদা? মোননৈনিবো মোনফায় বিদিন্ধি হো।

একলিংগী পুষ্প তথা উভলিংগী পুষ্প মেঁ ক্যা অন্তৰ হৈ? দোনোঁ কে লিএ এক-এক উদাহৰণ দীজিএ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

Give the names of two agents that help in cross-pollination.
How do a seed and a fruit develop?

1+1=2

ইতোপরায়ে প্রয়োগ ঘটাত সহায় কৰা কাৰক দুটোৰ নাম লিখা। এটা বীজ আৰু এটা ফলৰ বিকাশ কেনেদেৰে ঘটে ?

ইতোপরায়ে প্রয়োগ ঘটাতে সাহায্য কৰা কাৰক দুটিৰ নাম লেখো। একটি বীজ এবং একটি ফলৰ বিকাশ কীভাবে ঘটে ?

মালাইজো হায়না নান্নায়াব হেফাজাব হোগ্রা মোননৈ জাহোগ্রানি মুঁ লিৰ। মোনসে বেগৰ আৰু থাইসে ফিথাইনি বারায়নায়া মাৰ্বোৱে জায়ো?

পারপৰাগণ মেঁ সহায়ক দো বাহকোঁ' কে নাম লিখিএ। এক বীজ আৰু এক ফল কা বিকাস কিস প্ৰকাৰ হোতা হৈ ?

13. Find the focal length of a convex mirror whose radius of curvature is 30 cm.

2

30 cm ভঁজ ব্যাসার্ধৰ উত্তল দাপোণ এখনৰ ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰা।

30 cm ভঁজ ব্যাসার্ধৰ একটি উত্তল দৰ্পণেৰ ফোকাস দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰো।

30 cm খেঁক্সা সখাবগোনাং খঁসা আয়না গঁসেনি ফ'কাস জানথাইখৌ দিহুন।

উস উত্তল দৰ্পণ কী ফোকাস দূৰী জ্ঞাত কীজিএ, জিসকী বক্রতা-ত্ৰিজ্যা 30 cm হৈ।

14. How much work is done in moving a charge of 5 C across two points having a potential difference of 10 V?

2

10 V বিভূতি ভেদৰ দুটা বিন্দুৰ মাজেৰে 5 C আধান চালিত কৰোঁতে কিমান কাৰ্য কৰিব লাগিব ?

10 V বিভূতি ভেদৰ দুটি বিন্দুৰ মধ্য দিয়ে 5 C আধান চালিত কৰতে কত কাৰ্য কৰতে হবে ?

10 V থাখাথি ফাৰাগ থানায় মোননৈ বিন্দোনি গেজেৰজো 5 C সাৰ্জ থাংহোনো বেসেবাং হাবা মাবনাংগোন ?

10 V বিভবান্তৰ কে দো বিন্দুৱোঁ' কে বীচ 5 C আৱেশ কো লে জানে মেঁ কিতনা কাৰ্য কিয়া জাতা হৈ ?

- 15. Why do two magnetic lines of force not intersect each other?**

2

दूडल चौम्बक बलरेखाई किय परम्पर कटाकटि नकबे ?

दूटि चौम्बक बलरेखा केन परम्पर काटाकाटि करे ना ?

दोनै सुम्बक सालि हांखोआ मानो गावजॉ गाव दानस'लाया?

दो चुम्बकीय क्षेत्रेखाएँ एक-दूसरे को प्रतिच्छेद क्यों नहीं करती?

- 16. Give any two ways in which biodegradable substances would affect the environment.**

2

जीर निष्करण पदार्थै परिवेश प्रभाव पेलाव परा दूटा सन्तारनार विषये लिखा।

जीव निष्करण पदार्थ परिवेश प्रभाव फेलते पारे एमन दूटि सन्तारनार विषये लेखो।

जिबआरि सेवगा जिरादफोरा आबहावाखौ गोहोम खोलैनो हागौ बेनि मोननै राहा हो।

कोई ऐसे दो तरीके सुझाइए जिनमें जैव निष्करणीय पदार्थ पर्यावरण को प्रभावित करेंगे।

- 17. State the different trophic levels of a food chain with examples.**

2

एटा खाद्य शृंखलेर विभिन्न पौष्टिक श्रेण्यहर विषये उदाहरणसह लिखा।

एकटि खाद्य शृंखलेर विभिन्न पौष्टिक श्रेण्यहर विषये उदाहरणसह लेखो।

मोनसे जामुं जिनरिनि गुञ्जन गुञ्जन थांना थानाय थोरफोरखौ मोनसे बिदिञ्चिनि हेफाजाबजॉ बिजिर।

आहार शृंखला के विभिन्न पोषी स्तरों को उदाहरण सहित समझाइए।

18. A metal compound A reacts with dilute hydrochloric acid to produce a gas which extinguishes a burning candle. Identify the gas produced. If calcium chloride is one of the products formed in the above reaction, then name the metal compound A and write the balanced chemical equation for the reaction.

3

এটা ধাতব যোগ A লঘু হাইড্রোক্লোরিক এছিডের সৈতে বিক্রিয়া করি এটা গেছ উৎপন্ন করে, যি গেছটোৱে এডল জলি থকা ম'ম নুমুৰায়। এই উৎপন্ন হোৱা গেছটো চিনাঙ্ক কৰা। বিক্রিয়াটোত উৎপন্ন হোৱা এটা যোগ কেলসিয়াম ক্লোরাইড হ'লে ধাতব যোগ A-ৰ নাম লিখা আৰু বিক্রিয়াটোৰ সন্তুলিত ৰাসায়নিক সমীকৰণটো লিখা।

একটি ধাতব যোগ A লঘু হাইড্রোক্লোরিক অ্যাসিডের সঙ্গে বিক্রিয়া কৰে একটি গ্যাস উৎপন্ন কৰে যেটি একটি জলন্ত মোমবাতিকে নিভিয়ে দেয়। উৎপন্ন হওয়া গ্যাসটি সনাঙ্ক কৰো। বিক্রিয়াটিতে উৎপন্ন হওয়া একটি যোগ ক্যালসিয়াম ক্লোরাইড হলে ধাতব যোগ A-ৰ নাম লেখো এবং বিক্রিয়াটিৰ সমতাপূৰ্ণ ৰাসায়নিক সমীকৰণটি লেখো।

ধাতুনি খৌসে A আ দৈলা঵ হাইড্রু'কল'রিক এসিডজো ফিনজাথাই জানানৈ মোনসে গেস সোমজিহোয়ো জায় গেসআ জঁোৰায থানায গঁসে মম বাথিখৌ খোমোৰো। সোমজিনায গেসআ মা? ফিনজাথাইয়াব সোমজিনায মোনসে খৌসে কেলসিয়াম কল'রাইড জায়োব্লা ধাতুনি খৌসে A নি মুঁ লিৰ আৰো ফিনজাথাইনি সমানসু রাসায়নারি সমানথাই লিৰ।

কোই ধাতু যৌগিক A তনু হাইড্রোক্লোরিক অম্ল কে সাথ অভিক্রিয়া কৰ এক গৈস উত্পন্ন কৰতী হৈ, জো জলতী মোমবত্তি কো বুঝা দেতী হৈ। ইস উত্পন্ন গৈস কী পহচান কীজিএ। যদি ইস অভিক্রিয়া মেঁ উত্পন্ন যৌগিকো মেঁ সে এক কেলসিয়াম ক্লোরাইড হৈ, তো ধাতু যৌগিক A কা নাম বতাইএ তথা ইস অভিক্রিয়া কে লিএ সন্তুলিত ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখিএ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

What is acid rain? How does it affect our aquatic life?

1+2=3

এছিড বৰষুণ কি? ই আমাৰ জলজ জীৱ (aquatic life)ৰ ওপৰত কেনেদেৰে প্ৰভাৱ বিষ্ঠাব কৰে?

অ্যাসিড বৃষ্টি কী? এটি আমাদেৱ জলজ জীবেৱ উপৰে কীভাৱে প্ৰভাৱ বিষ্ঠাব কৰে?
এসিড অখায়া মা? বেয়ো জঁোনি দৈনি জিউআরিফোৰনি সাধাব মাবৰৈ গোহোম খোক্লৈযো?

অম্লীয বৰ্ষা ক্যা হৈ? যহ হমাৰ জলীয জীবধাৰিয়ো কী উত্তৰজীবিতা পৰ কৈসে প্ৰভাৱ ভালতী হৈ?

19. If about 3 mL of sodium sulphate solution is mixed with about 3 mL of barium chloride solution, a white insoluble substance is produced.

यदि 3 mL मान छ'डियाम छालफेट्र द्वर एटा 3 mL मान बेरियाम क्लॉराइड द्वरव सेते मिहलोरा हय, तेते एटा बगा अद्वार्य पदार्थ उँपन्न हय।

यदि 3 mL परिमाणेर सोडियाम सालफेटेर एकटि द्वर 3 mL बेरियाम क्लॉराइड द्वरेर सजे मिश्रित हय, ताहले एकटि सादा अद्वार्य पदार्थ उँपन्न हय।

जिदु 3 mL फ्राम स'डियाम सालफेटनि गलिलाव मोनसे 3 mL फ्राम बेरियाम क्लॉराइडनि गलिलावजो गलायदेरनाय जायो, अब्ला मोनसे गुफुर गलियि मुवा सोमजियो।

यदि लगभग 3 mL सोडियम सल्फेट के विलयन को लगभग 3 mL बेरियम क्लॉराइड के विलयन के साथ मिलाया जाता है, तो एक सफेद अघुलनशील पदार्थ उत्पन्न होता है।

- (a) Write the chemical equation of the above reaction.

1

ओपरव बिक्रियाटोर बासायनिक समीकरणटो लिखा।

उपरेर बिक्रियाटिर रासायनिक समीकरणटि लेखो।

गोजौनि फिनजाथाइनि रासायनारि समानथाइखौ लिर।

उपरोक्त अभिक्रिया के लिए रासायनिक समीकरण लिखिए।

- (b) What is the white insoluble substance produced in the above reaction?

1

ओपरव बिक्रियाटोत उँपन्न होरा बगा अद्वार्य पदार्थटो कि?

उपरेर बिक्रियाटिते उँपन्न होया सादा अद्वार्य पदार्थटि की?

गोजौनि फिनजाथाइयाव सोमजिनाय गुफुर गलियि मुवाया मा?

उपरोक्त अभिक्रिया में उत्पन्न सफेद अघुलनशील पदार्थ क्या है?

- (c) To which type of chemical reaction does it belong?

1

एहि बिक्रियाटो कि प्रकारव बासायनिक बिक्रियाव अन्तर्गत?

एहि बिक्रियाटि कोन् प्रकार रासायनिक बिक्रियाव अन्तर्गत?

बे फिनजाथाइया मा रोखोमनि फिनजाथाइ?

यह अभिक्रिया किस प्रकार की रासायनिक अभिक्रिया के अन्तर्गत आती है?

Or / नाइवा / अथवा / एवा / अथवा

What are oxidation and reduction reactions? Explain with examples.

3

जारण आक बिजारण बिक्रियाबोर कि? उदाहरणेरे सेते बुजाइ लिखा।

जारण एवं बिजारण बिक्रियागुलि की? उदाहरणसह बुझिये लेखो।

अक्सिजाब आरो अक्सिगारनाय फिनजाथाइफोरा मा? बिदिन्थिजों बेखेवना लिर।
उपचयन और अपचयन अभिक्रियाएँ क्या हैं? उदाहरण सहित व्याख्या कीजिए।

- 20.** What was the basis of arrangement of elements in Mendeleev's Periodic Table? Besides gallium, what other elements have since been discovered that were left by Mendeleev in his Periodic Table?

1+2=3

मेंगेलिभ वर्गीकृत तालिकात मौलबोरक कि भित्ति सजोरा हैचिल ? गेलियाम उपरिओ आन-कोन केहिटा मौलब वाबे मौलकेहिटा आविष्कार होराब पूर्वेह मेंगेलिभ तेंड्व तालिकात ठाहि राखि थिए गैचिल ?

मेंगेलिभ वर्गीकृत तालिकाते मौलगुलिके कि भित्तिते साजानो हयेचिल ? ग्यालियाम छाडाओ अन्य कोन मौलगुलि आविष्कार होयाब पूर्वेह मेंगेलिभ तार तालिकाते स्थान रेखे गियेचिलेन ?

मेंडेलिभनि आन्थोरारि फारिलाइयाव गुदिमुवाफोरखौ मानि सायाव बिथा खालामनानै साजायनाय जादोंमोन? गेलियामनि अनगायैबो गुब्बुन गुब्बुन बबे गुदिमुवाफोरनि थाखाय गुदिमुवाफोरखौ दिहुननायनि सिगां मेंडेलिभआ बिथानि फारिलाइयाव जायगा लाखिना दोंदोंमोन?

मेंडेलीफ की आवर्त सारणी में तत्वों को किस आधार पर व्यवस्थित किया गया था? गैलियम के अतिरिक्त कौन-कौन से तत्वों का पता चला है जिसके लिए मेंडेलीफ ने खाली स्थान छोड़ दिया था?

Or / नाइवा / अथवा / एवा / अथवा

What is the need to classify the elements? Mention the limitations of Newlands' law of octaves.

1+2=3

मौलबोरक श्रेणीविभाजन कराब प्रयोजनीयता कि? निउलेण्ट्र अष्टक सूत्रे सीमावद्धताबोर उल्लेख करा।

मौलगुलिर श्रेणीविभाजन करार प्रयोजनीयता की? निउल्यान्स-एर अष्टक सूत्रे सीमावद्धतागुलि उल्लेख करो।

गुदिमुवाफोरखौ थाखोराननायनि गोनाथिया मा? निउलेण्टसूनि अक्टेभ खान्थिनि बेखाबुफोरा मा मा मख'।

तत्वों के वर्गीकरण की क्या आवश्यकता है? न्यूलैंड्स के अष्टक सिद्धान्त की सीमाओं को लिखिए।

21. In the following table, some groups of three elements arranged downwards in order of increasing atomic masses are given. Find out which of these groups form Dobereiner triads.

3

Group A	Atomic Mass	Group B	Atomic Mass	Group C	Atomic Mass
N	14·0	Ca	40·1	Cl	35·5
P	31·0	Sr	87·6	Br	79·9
As	74·9	Ba	137·3	I	126·9

তলৰ তালিকাখনত পাৰমাণবিক ভৱৰ বৰ্ধিত ক্ৰমত তলৈ সজোৱা, তিনিটা মৌলৰ কেইটামান গোট দিয়া হৈছে। গোটবোৰৰ কোনকেইটা গোটে ড'বেৰেইনাৰৰ ট্ৰায়াড গঠন কৰে নিৰ্ণয় কৰা।

গোট A	পাৰমাণবিক ভৱ	গোট B	পাৰমাণবিক ভৱ	গোট C	পাৰমাণবিক ভৱ
N	14·0	Ca	40·1	Cl	35·5
P	31·0	Sr	87·6	Br	79·9
As	74·9	Ba	137·3	I	126·9

নিচের তালিকাটিতে তিনিটি মৌলের কয়েকটি শ্ৰেণী দেওয়া হয়েছে সেগুলিকে পাৰমাণবিক ভৱের বৰ্ধিতক্ৰমে নিম্নগামীতে সাজাও। শ্ৰেণীগুলিৰ মধ্যে কোনগুলি ডেবাৱেইনাৰ ট্ৰায়াড গঠন কৰে নিৰ্ণয় কৰো।

শ্ৰেণী A	পাৰমাণবিক ভৱ	শ্ৰেণী B	পাৰমাণবিক ভৱ	শ্ৰেণী C	পাৰমাণবিক ভৱ
N	14·0	Ca	40·1	Cl	35·5
P	31·0	Sr	87·6	Br	79·9
As	74·9	Ba	137·3	I	126·9

গাহাযনি ফাৰিলাইয়াৰ গুন্দাসায়াৰি মোদোমৰ্বানি বাংলানায বাদিয়ে গাহায়থি সাজাযনায মোনথাম গুদিমুবানি মোনবৈসো হানজা হোনায জাদোঁ। হানজাকোৱনি বকে হানজায়া ড'বেৰিনাৰনি থামঅৱজাব সোমজিহোদোঁ দিহন।

হানজা A	গুন্দাসায়াৰি মোদোমৰ্বা	হানজা B	গুন্দাসায়াৰি মোদোমৰ্বা	হানজা C	গুন্দাসায়াৰি মোদোমৰ্বা
N	14·0	Ca	40·1	Cl	35·5
P	31·0	Sr	87·6	Br	79·9
As	74·9	Ba	137·3	I	126·9

निम्न सारणी में तीन तत्त्वों के कुछ समूहों को परमाणु द्रव्यमान के आरोही क्रम में ऊपर से नीचे की ओर व्यवस्थित किया गया है। पता लगाइए कि इनमें से कौन-सा समूह डॉबेराइनर त्रिक बनाता है।

समूह A	परमाणु द्रव्यमान	समूह B	परमाणु द्रव्यमान	समूह C	परमाणु द्रव्यमान
N	14·0	Ca	40·1	Cl	35·5
P	31·0	Sr	87·6	Br	79·9
As	74·9	Ba	137·3	I	126·9

22. Which is the main thinking part of the brain? How can any smell be detected? 1+2=3

मन्त्रिक्षेर मुख्य चिन्ता-भावनार अंश कोनटो ? यि कोनो गोक्त्र केनेद्वे निर्णय करिब परा याय ?

मन्त्रिक्षेर मुख्य चिन्ता-भावनार अंश कोनाटि ? ये कोनो गद्धा कीভाबे निर्णय करा याय ?

मेलेमनि गाहाइ सानग्या बाहागोआ माबेया? जायखिजाया मोनामनायखौ माबौरै सानखांनो हागौ?

मस्तिष्क का कौन-सा भाग मुख्यतः सोचने पर आधारित क्रियाओं को करता है? हमें किसी गन्ध का पता कैसे लगता है?

Or / नाइवा / अथवा / एवा / अथवा

How does leaf movement of the sensitive plants differ from the shoot movement towards light?

3

किछुमान संबोदनशील उड्डिदेर पातब चलनब परिघटनाटो आकु काणुर कुमलीया आगब पोहबर दिशत गति करा परिघटनाटोर माजब पार्थक्य कि ?

कयेकटि संबोदनशील उड्डिदेर पातार चलनेर परिघटनाटि एवं काणुर कोमल अग्रभागटिर आलोर दिके गति करा परिघटनाटिर मध्ये पार्थक्य कि ?

खायसे मोनदांग्या लाइफांनि बिलाइनि मावसारनाय जाथाइखौ आरो सोरांनि फारसे सांग्यां लाइफांनि गोरलै बिथ'नि मावसारनायखौ माबौरै फाराग खालामनो?

छुईमुई पादपों की पत्तियों की गति, प्रकाश की ओर प्रोह की गति से किस प्रकार भिन्न है?

- 23. What is a placenta? What functions does it perform?**

1+2=3

अमरा वा प्लेसेंटा कि ? इ कि कि कार्य सम्पन्न करे ?

अमरा वा प्लासेंटा की ? एटि की की कार्य सम्पन्न करे ?

फुल एवा प्लासेन्टाया मा? बेयो मा मा हाला मावफुडो?

प्लेसेन्टा क्या है? यह कौन-कौन सा कार्य सम्पन्न करता है?

Or / नाइबा / अथवा / एवा / अथवा

What is germination? From which part of the seed do the future shoot and root develop? Which part of it stores food? 1+1+1=3

अंकुरण कि ? बीज एटाव कोन अंशव परा भविष्यतव काणु आळ भविष्यतव शिपा विकसित हय ? इयाव कोन अंशइ खाद्य संधग्य करि वाखे ?

अङ्कुरण की ? एकटि बीजेर कोन अंश थेके भविष्यतेर काणु एवं भविष्यतेर शिकड विकसित हय ? एर कोन अंश खाद्य संधग्य करे राखे ?

गाजा बेरनाया मा? बेगर मोनसेनि बबे खोन्दोनिफ्राय उन बिथ' आरो उन रोदा जौगाबोयो? बेनिनो बबे बाहागोआ आदारखौ जमा खालामना लाखियो?

अंकुरण क्या है? बीज के किस भाग से भावी प्ररोह तथा भावी जड़ विकसित होते हैं? इनमें से किस भाग में खाद्य संग्रह होता है?

- 24. How many pairs of sex chromosomes are contained by the human beings? How is the sex of an offspring determined in human?**

1+2=3

मानुहे केइयोर योन क्रम'ज'म बहन करे? मानुहव क्षेत्रे सत्तानव लिंग केनेदरे निर्धारण करा हय?

मानुष कत जोड़ा योन क्रमोजोम बहन करे? मानुषेर क्षेत्रे सत्तानेर लिङ्ग कीभावे निर्धारण करा हय?

मानसिनि मोनबेसे आथोन क्रम'ज'म दं? मानसिनि बेलायाव गथ'सानि आथोनखौ माबौरै थि खालामनाय जायो?

मानवो में कितने लिंग गुणसूत्र के युग्म होते हैं? मानव में बच्चे का लिंग-निर्धारण कैसे होता है?

Or / नाइबा / अथवा / एवा / अथवा

What are acquired and inherited traits? Explain.

3

अर्जित आळ वंशानुक्रमिक चरित्रसमृद्ध कि ? बाख्या करा।

अर्जित एवं वंशानुक्रमिक चरित्रसमृद्ध की ? बाख्या करो।

आरजिनाय आरो फोलेरफारियै आरजिनाय लैखोनफोरा मा? बेखेव।

प्राप्त अभिलक्षण और वंशानुगत अभिलक्षण क्या होते हैं? व्याख्या कीजिए।

25. What do you mean by an electric circuit? Draw an electric circuit comprising of a cell, an electric bulb, an ammeter and a plug key.

1+2=3

बैद्युतिक बर्तनी माने कि बुजा ? कोष, बैद्युतिक वाल्व, एमिटार आंक प्लाग छाविर सेते एटा बैद्युतिक बर्तनीव चित्र अंकन करा।

बैद्युतिक बर्तनी बलते की बोझो ? कोष, बैद्युतिक वाल्व, अ्यामिटार एवं प्लाग चाविसह एकांठे बैद्युतिक बर्तनीव चित्र अंकन करो।

मोल्डिंग सॉखन्थाइ होनब्ला मा बुजियो? बेटारी, मोल्डिंग बाल्ब, एमिटार आरो साबि फोनांजाबनाय मोनसे मोल्डिंग सॉखन्थाइनि सावगारि आखि।

विद्युत् परिपथ का क्या अर्थ है? एक सेल, एक विद्युत् बल्ब, एक ऐमीटर तथा एक प्लग कुंजी से मिलकर बने एक विद्युत् परिपथ का आरेख बनाइए।

Or / नाइवा / अथवा / एवा / अथवा

State Ohm's law. Draw V-I graph for nichrome wire.

1+2=3

ओम शृङ्खला लिखा। निक्रम ताँबर V-I लेखन अंकन करा।

ओम-एर शृङ्खला लेखो। नाइक्रम तारेर V-I लेखति अंकन करो।

अमनि खान्धिखौ लिर। निक्रम तारनि V-I बो-सावगारि आखि।

ओम का नियम क्या है? नाइक्रोम तार के लिए V-I ग्राफ बनाइए।

26. Two circular coils A and B are placed close to each other. If the current in the coil A is changed, will some current be induced in the coil B? Give reasons.

1+2=3

दुडल बृत्ताकार कुण्डली A आंक B परम्पर ओचरा-ओचरैके बथा हैचे। A कुण्डलीत प्रवाह परिवर्तन ह'ले B कुण्डलीत प्रवाह आविष्ट ह'बने? कारण दर्शेवा।

दुटि बृत्ताकार कुण्डली A एवं B परम्पर काढाकाछि राखा हयेहे। A कुण्डलीते प्रवाह परिवर्तन हले B कुण्डलीते प्रवाह आविष्ट हवे की? कारण देखाओ।

गनै बेखनारि रेबखन A आरो B खौ गावजोगाव खाथि खाथियै लाखिनाय जादो। A रेबखननि दाहारखौ सोलायनाय जायोब्ला B रेबखनाव खायसे दाहार साथानांगोन नामा? जाहोन हो।

दो वृत्ताकार कुण्डलियाँ A तथा B एक-दूसरे के निकट स्थित हैं। यदि कुण्डली A में विद्युतधारा में कोई परिवर्तन करें, तो क्या कुण्डली B में कोई विद्युतधारा प्रेरित होगी? कारण लिखिए।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

An electron enters a magnetic field at right angles to it as shown in the figure below. What will be the direction of force acting on the electron? Justify your answer.

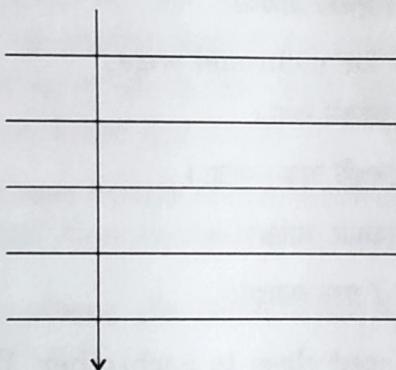
1+2=3

এটা ইলেক্ট্রনে এখন চুম্বক ক্ষেত্রে চিত্রিত দেখুওৱাৰ দৰে লম্বভাৱে প্ৰবেশ কৰিছে।
ইলেক্ট্রনটোৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা বলৰ দিশ কি হ'ব? উত্তৰৰ যথাৰ্থতা নিৰ্ণয় কৰা।

একটি ইলেক্ট্রন একটি চুম্বক ক্ষেত্ৰে চিত্ৰে দেখানো অনুযায়ী লম্বভাৱে প্ৰবেশ কৰেছে।
ইলেক্ট্রনটিৰ উপৰে ক্ৰিয়া কৰা বলেৱ অভিমুখ কী হবে? উত্তৰৰ যথাৰ্থতা নিৰ্ণয় কৰো।

সাবগারিয়াৰ দিন্থিনায় বাদিয়ৈ মোনসে ইলেক্ট্ৰন মোনসে সুম্বক সালিয়াৰ থঁোগোৱে হাবৰহৈদোঁ।
ইলেক্ট্ৰননি সায়াৰ জাথাই খালামনায় বোলতেনি দিগা মা জাগোন? ফিননায়নি থারখৌ দিহুন।

নীচে চিত্ৰ মেঁ দৰ্শাই অনুসাৰ কোই ইলেক্ট্ৰন কিসী চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ মেঁ ক্ষেত্ৰ কে লম্ববত্ প্ৰবেশ কৰতা হৈ। ইলেক্ট্ৰন পৰ আৰোপিত বল কী দিশা ক্যা হোগী? অপনে উত্তৰ কী যথাৰ্থতা বতাইএ।

Electron / ইলেক্ট্রন / ইলেক্ট্ৰন / ইলেক্ট্ৰন / ইলেক্ট্ৰোন

27. A person cannot see nearby objects distinctly but can see distant objects clearly. What could be the defect the person is suffering from? Draw a ray diagram correcting the defect.

1+2=3

এজন মানুহে ওচৰৰ বস্তুবোৰ স্পষ্টভাবে দেখা নাপায় কিন্তু দূৰৰ বস্তুবোৰ ভালকৈ দেখা পায়।
মানুহজনৰ বিকাৰটো কি হ'ব পাৰে? বিকাৰটোৰ সংশোধন দেখুৱাই ৰাখি চিত্ৰ অংকন কৰা।

একজন মানুষ কাছেৱ জিনিস স্পষ্টভাৱে দেখতে পায় না কিন্তু দূৰেৱ জিনিস ভাল কৰে
দেখতে পায়। মানুষটিৰ বিকাৰটি কী হতে পাৰে? বিকাৰটিৰ সংশোধন দেখিয়ে ৰাখি চিত্ৰ
অংকন কৰো।

सासे मानसिया खाथिनि मुवाफोरखौ रोखायै नुवा, नाथाय गोजाननि मुवाफोरखौ रोखायै नुयो। मानसिनि नुथाइया मा जानो हांगौ? बे नुथाइखौ फाहामनो थाखाय बाहायनाय रोदा सावगारि आंखि।

एक व्यक्ति निकट की वस्तुओं को सुस्पष्ट नहीं देख सकता, परन्तु दूर की वस्तुओं को सुस्पष्ट देख सकता है। यह व्यक्ति किस दृष्टि-दोष से पीड़ित है? इस दोष को संशोधित करते हुए एक किरण आरेख बनाइए।

Or / नाइबा / अथवा / एवा / अथवा

Sunlight is made up of seven colours. To prove this idea by Newton, explain the recombination of the spectrum of white light by drawing a ray diagram.

1+2=3

सूर्य द्वारा प्रकाशित रूपों को गठित किया जाता है। निउटन द्वारा इस धारणाटो प्रमाण किया गया था। निउटन द्वारा इस धारणाटो प्रमाण किया गया था।

सूर्य द्वारा प्रकाशित रूपों को गठित किया जाता है। निउटन द्वारा इस धारणाटो प्रमाण किया गया था।

सूर्य द्वारा प्रकाशित रूपों को गठित किया जाता है। निउटन द्वारा इस धारणाटो प्रमाण किया गया था।

सूर्य का प्रकाश सात रंगों से बना है। न्यूटन की इस धारणा को सिद्ध करने के लिए श्वेत प्रकाश के स्पेक्ट्रम के पुनर्योजन की किरण आरेख द्वारा व्याख्या की जिए।

28. What is solar cell panel? What are the advantages associated with solar cells?

1+2=3

सौर कोष फलक कि ? सौर कोष व्यवहार विधासमूह कि कि ?

सौर कोष फलक की ? सौर कोष व्यवहार विधासमूह की की ?

सलार सेल पेनेलआ मा? सलार सेल बाहायनायनि गाहाइ खालुफोरा मा मा?

सौर सेल पैनल क्या है? सौर सेलों के व्यवहार की सुविधाएँ क्या-क्या हैं?

29. (a) Define malleability. 1

धातुर घातसहनीयतार संज्ञा लिखा ।

ধাতুর ঘাতসহনীয়তার সংজ্ঞা লেখো ।

ধাতুনি বুদামব্লেজাগ্রানি বুঁফোরথি হো ।

আঘাতবর্ধ্যতা কী পরিভাষা লিখিএ ।

- / (b) What is allotrope? Write the two allotropes of carbon. 2

বহুকপ কী ? কার্বনৰ বহুকপ দুটাৰ নাম লিখা ।

বহুকপ কী ? কার্বনেৱ দুটি বহুকপ-এৱ নাম লেখো ।

মহৰবাংআ মা ? কাৰ্বননি মহৰবাং মোননৈনি মুঁ লিৰ ।

অপৰূপক ক্যা হৈ ? কাৰ্বন কে দো অপৰূপকো কে নাম লিখিএ ।

- (c) Explain amphoteric oxides with examples. 2

উদাহৰণেৰে সৈতে উভধৰ্মী অক্সাইড ব্যাখ্যা কৰা ।

উদাহৰণসহ উভধৰ্মী অক্সাইড ব্যাখ্যা কৰো ।

বিদিনিথিজো মোননৈ ধোৰোমারি অক্সাইডনি বেখেৰথি হো ।

উভয়ধৰ্মী আঁকসাইডো কী উদাহৰণ সহিত ব্যাখ্যা কীজিএ ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

- (a) Which gas is produced when dilute hydrochloric acid is added to a reactive metal? 1

এটা সক্রিয় ধাতুত লঘু হাইড্'ক্ল'রিক এছিড যোগ কৰিলে কি গেছ উৎপন্ন হয় ?

একটি সক্রিয় ধাতুতে হাইড্'ক্ল'রিক অ্যাসিড যোগ কৰলে কোন গ্যাস উৎপন্ন হয় ?

মোনসে সাংগ্ৰাং ধাতুআৱ দৈলা঵ হাইড্'ক্ল'রিক এসিড দাজাৰ দেৰোবলা মা গেস সোমজিয়ো ?

এক অভিক্রিযাশীল ধাতু কে সাথ তনু হাইড্'ক্ল'রিক অম্ল কো মিলানে পৰ কৌন-সী গৈস উত্পন্ন হোতী হৈ ?

(b) Write the chemical equations for the following reactions : 2

तपर विक्रियावोबव रासायनिक समीकरण लिखा :

नीचेर विक्रियाशुलिर रासायनिक समीकरण लेखो :

गाहायनि फिनजाथाइफोरनि रासायनारि समानथाइ लिर :

निम्न अभिक्रियाओं के लिए रासायनिक समीकरण लिखिए :

(i) Reaction of iron with steam

जलीय वाष्पव लगत आइरनव विक्रिया

जलीय वाष्पव सঙ्गे लोहार विक्रिया

दै खफ'जों सोरनि फिनजाथाइ

भाप के साथ लोहे (आयरन) की अभिक्रिया

(ii) Reaction of calcium with water

पानीव लगत केलछियामव विक्रिया

जलेर सঙ्गे क्यालसियामेर विक्रिया

दैजों केलसियामनि फिनजाथाइ

जल के साथ कैल्सियम की अभिक्रिया

(c) What happens when zinc is added to a solution of iron(II) sulphate? Write the chemical reaction that takes place. 2

आइरन(II) छालफेट द्रवगत यिंक धातु दिले की घटे ? संघटित होरा रासायनिक विक्रियाटो लिखा ।

आयरन(II) सालफेट द्रवगे जिंक धातु दिले की घटे ? संघटित हওया रासायनिक विक्रियाटि लेखो ।

जिंकखौ आयरन(II) सालफेट गलिलावआव होदेरोब्ला मा जायो? सोमजिनाय रासायनारि फिनजाथाइखौ लिर ।

जिंक को आयरन(II) सल्फेट के विलयन में डालने से क्या होता है? इसकी रासायनिक अभिक्रिया लिखिए ।

30. (a) Mention two properties of carbon which lead to the huge number of carbon compounds.

1

कार्बन ये दूटा धर्म वाले अज्ञन कार्बन योग पोरा याय, सेहि धर्म दूटा उल्लेख करा।

कार्बनेर ये दूटी धर्मेर जन्य अज्ञन कार्बन योग पाओया याय, सेहि धर्म दूटी उल्लेख करो।

कार्बननि जाय मोननै धोरोमनि थाखाय गोबां कार्बन खौसे मोननाय जायो, बे धोरोम मोननैखौ मख्तु।

कार्बन के दो गुणधर्म कौन-से हैं, जिनके कारण काफी मात्रा में कार्बन यौगिक प्राप्त होते हैं?

- (b) Write the reaction when ethanol is heated with alkaline KMnO_4 solution. Name the product of this reaction.

2

इथानलक क्षारकीय KMnO_4 बै सेते उत्पु करिले संघटित होरा विक्रियाटो लिखा। एই विक्रियाटोर विक्रियाजात पदार्थटोर नाम लिखा।

इथानलके क्षारकीय KMnO_4 -एर सज्जे उत्पु करले संघटित हওया विक्रियाटि लेखो। एই विक्रियाटिर विक्रियाजात पदार्थटिर नाम लेखो।

इथानलखौ खारदैयारि KMnO_4 जौ फुदुनायाव सोमजिनाय फिनजाथाइखौ लिर। बे फिनजाथाइनि फिनजाथा मुवाखौ लिर।

एथनॉल को क्षारीय KMnO_4 विलयन के साथ गर्म करने से होने वाली अभिक्रिया को लिखिए। इस अभिक्रिया के उत्पाद का नाम लिखिए।

- (c) Draw the electron dot structures of the following :

2

तलत दियावोरब इलेक्ट्रन विन्दु गठन आँको:

निम्नोक्तुलिर इलेक्ट्रन विन्दु गठन आँको:

गाहायाव होनायफोरनि इलेक्ट्रन फ'था दाथाइ आखिः

निम्न की इलेक्ट्रॉन बिन्दु संरचनाएँ चित्रित कीजिए :

(i) Propanol

प्र'पानल

प्रोपानल

प्र'पानल

प्रोपानॉल

(ii) Propyne

प्र'पाइन

प्रोपाइन

प्र'पाइन

प्रोपाइन

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

- (a) What are unsaturated carbon compounds? 1

অসংপৃক্ত কার্বন যৌগবোৰ কি ?

অসংপৃক্ত কার্বন যৌগগুলি কী ?

আবুংজায়ি কাৰ্বন খৌসেফোৱা মা?

অসংতৃপ্ত কাৰ্বন যৌগিক ক্যা হেঁ?

- (b) A mixture of oxygen and ethyne is burnt for welding of iron. Explain why a mixture of ethyne and air is not used. 2

লোহা জোৰা দিয়া সময়ত (welding) অক্সিজেন আৰু ইথাইন দহন কৰা হয়।
ইথাইনৰ লগত বায়ু কিয় ব্যবহাৰ কৰা নহয়, ব্যাখ্যা কৰা।

লোহা জোড়া দেওয়াৰ সময়ে (welding) অক্সিজেন এবং ইথাইন দহন কৰা হয়।
ইথাইনৰ সঙ্গে বায়ু কেন ব্যবহাৰ কৰা হয় না, ব্যাখ্যা কৰো।

অক্সিজেন আৰু ইথাইননি জ'থাইখৌ জালাই হোনায়নি থাখায় সাবনায জায়। ইথাইন
আৰু বারনি জ'থাইখৌ মানো বাহায়নায জায়।

লোহে কে বেল্ডিং কে লিএ আঁকসীজন তথা ইথাইন কে মিশ্ৰণ কা দহন কিয়া জাতা হৈ।
ব্যাখ্যা কীজিএ কি ক্যো ইথাইন ঔৰ বায়ু কে মিশ্ৰণ কা প্ৰযোগ নহৰ্ছ কিয়া জাতা হৈ।

- (c) Write the structures of the two structural isomers for butane and give their names. 2

বিউটেনৰ গঠন সমযোগী দুটোৰ গঠন আৰু সিহঁতৰ নাম লিখা।

বিউটেনৰ গঠনাত্মক সমযোগী দুটিৰ গঠন এবং সেগুলিৰ নাম লেখো।

বিউটেননি সমান অৱজাৰথি মোননৈনি দাধাই আৰু বেসোৱনি মুঁ লিৰ।

ব্যুটেন কে দো সংৰচনাত্মক সমাবয়বোৰ কী সংৰচনাএঁ তথা উনকে নাম লিখিএ।

- 31.** Why do organisms require food? In what form and where do the food substances that we consume get stored ultimately in our body? What are the different ways in which glucose is oxidized to provide energy in various organisms?

$$1+\frac{1}{2}+\frac{1}{2}+3=5$$

जीवों द्वारा खाद्य लेने का प्रयोग क्या है? हमारी खाद्यसंतुष्टियों को अपने आप संतुष्टि कहा जाता है। शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। ग्लूकोज़ का उत्तराधिकारी एवं उत्तराधिकारी जीवों में संतुष्टि का उत्तराधिकारी है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है।

जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है।

जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है।

जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है। जीवों की शक्ति का स्रोत ग्लूकोज़ है।

Or / नाइवा / अथवा / एवा / अथवा

Draw a neat labelled diagram of a longitudinal section of the human heart and show the course of blood flows through it with arrow marks, and describe the course of blood flow very briefly. State the importance of the valves present in between the auricles and ventricles.

$$2+2+1=5$$

मानव शरीर के द्वारा खाया गया भोजन अन्ततः हमारे शरीर में किस रूप में तथा किस भाग में संचित होता है? ग्लूकोज़ के ऑक्सीकरण से भिन्न जीवों में ऊर्जा प्राप्त करने के विभिन्न पथ क्या हैं?

मानव शरीर के द्वारा खाया गया भोजन अन्ततः हमारे शरीर में किस रूप में तथा किस भाग में संचित होता है? ग्लूकोज़ के ऑक्सीकरण से भिन्न जीवों में ऊर्जा प्राप्त करने के विभिन्न पथ क्या हैं?

मानव शरीर के द्वारा खाया गया भोजन अन्ततः हमारे शरीर में किस रूप में तथा किस भाग में संचित होता है? ग्लूकोज़ के ऑक्सीकरण से भिन्न जीवों में ऊर्जा प्राप्त करने के विभिन्न पथ क्या हैं?

मानव शरीर के द्वारा खाया गया भोजन अन्ततः हमारे शरीर में किस रूप में तथा किस भाग में संचित होता है? ग्लूकोज़ के ऑक्सीकरण से भिन्न जीवों में ऊर्जा प्राप्त करने के विभिन्न पथ क्या हैं?

32. A convex mirror used for rear view of a car has a radius of curvature of 2 metre. If a truck is located at 15 metre from this mirror, find the position, nature and size of the image.

5

এখন সৰু বাহনৰ পিছলে চোৱা উত্তল দাপোণৰ ভাঁজ ব্যাসাৰ্ধ 2 মিটাৰ। দাপোণখনৰ পৰা 15 মিটাৰ দূৰত্বত থকা ট্ৰাক এখনৰ প্ৰতিবিম্বৰ স্থান, প্ৰকৃতি আৰু আকাৰ নিৰ্ণয় কৰা।

একটি মোটৰ গাড়ীৰ পিছনে দেখাৰ উত্তল দৰ্পণেৰ ভাঁজ ব্যাসাৰ্ধ 2 মিটাৰ। দৰ্পণটি থেকে 15 মিটাৰ দূৰত্বে থকা একটি ট্ৰাকেৰ প্ৰতিবিম্বৰ স্থান, প্ৰকৃতি এবং আকাৰ নিৰ্ণয় কৰো।

উনঠি নায়নো থাখায গংসে ফিসা অট'মৰাইলাব বাহাযনায গংসে খংসা আয়নানি খেঁড়া স'খাবআ 2 মিটাৰ। জিদু গংসে ট্ৰাক গারিখৌ আয়নানিক্রায 15 মিটাৰ গোজানাব লাখিনা দোননায জাযো অবলো সায়খনি থাবনি, আখুথাই আৰো সায়খনি মহৱৰ্ষৈ দিহুন।

এক বাহন মেঁ পীছে কা দৃশ্য দেখনে কে লিএ উপযোগ হোনে বালে উত্তল দৰ্পণ কী বক্রতা-প্ৰিজ্যা 2 মীটাৰ হৈ। যদি এক ট্ৰাক ইস দৰ্পণ সে 15 মীটাৰ কী দূৰী পৰ হৈ, তো প্ৰতিবিবৰ কী স্থিতি, প্ৰকৃতি তথা আকাৰ (সাইজ) জ্ঞাত কীজিএ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা / অথবা

We wish to obtain an erect image of an object using a concave mirror of focal length 20 cm. What should be the range of distance of the object from the mirror? What is the nature of the image? Is the image larger or smaller than the object? Draw a ray diagram to show the image formation.

5

20 cm ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্যৰ অৱতল দাপোণ এখন ব্যৱহাৰ কৰি আমি লক্ষ্যবস্তু এটাৰ থিয় প্ৰতিবিম্ব পাব বিচাৰিছোঁ। দাপোণৰ পৰা লক্ষ্যবস্তুৰ দূৰত্বেৰ পৰিসৰ কিমান হোৱা উচিত? প্ৰতিবিম্বৰ প্ৰকৃতি কি হ'ব? প্ৰতিবিম্বটো লক্ষ্যবস্তুকৈ ডাঙৰ নে সৰু? প্ৰতিবিম্ব গঠনৰ এটা বশি চিত্ৰ অংকন কৰা।

20 cm ফোকাস দৈৰ্ঘ্যৰ একটি অৱতল দৰ্পণ ব্যৱহাৰ কৰে আমোৱা একটি লক্ষ্যবস্তুৰ খাড়া প্ৰতিবিম্ব পেতে চাই। দৰ্পণটি থেকে লক্ষ্যবস্তুৰ দূৰত্বেৰ পৰিসৰ কত হওয়া উচিত? প্ৰতিবিম্বৰ প্ৰকৃতি কী হবে? প্ৰতিবিম্বটি লক্ষ্যবস্তুটি থেকে বড় হবে না ছোট হবে? প্ৰতিবিম্বটি গঠনে একটি রশি চিত্ৰ অঙ্কন কৰো।

20 cm ফ'কাস জানথাইনি খৱলেৰ আয়না গংসে বাহাযনানৈ জোঁ নোজোৱ মুৱানি মোনসে থিয়া সায়খ্য মোননো নাগিৰদোঁ। আয়নানিক্রায নোজোৱ মুৱানি জানথাইয়া বেসেৰাং জানো নাংগোন? সায়খ্যনি আখুথাইয়া মা জাগোন? সায়খ্যাং নোজোৱমুৱানিখুই দেৱসিন না দুইসিন? বেনি মোনসে রোদা সা঵গারি আৱি।

20 cm ফোকাস দূৰী কে এক অৱতল দৰ্পণ কা উপযোগ কৰকে হম কিসী বিবৰ কা সীধা প্ৰতিবিবৰ বনানা চাহতে হৈন। বিবৰ কী দৰ্পণ সে দূৰী কা পৰিসৰ (range) ক্যা হোনা চাহিএ? প্ৰতিবিবৰ কী প্ৰকৃতি কৈসী হৈ? প্ৰতিবিবৰ, বিবৰ সে বড়া হৈ অথবা ছোটা? ইস স্থিতি মেঁ প্ৰতিবিবৰ বননে কা এক কিৰণ আৱেখ বনাইএ।

***